Num: 33.

GAZETA WARSZAWSKA.

W SOBOTĘ DNIA 23. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Warſzawy dnia 23. Kwietnia.

Iego Królewſka Mć P. N. M. z oſobliwſzego łaſk ſwoich ſzafunku, Chorągiew Pancerną po śmierci Imci Pana *Bielſkiego* Kaſztelana *Halickiego*, Imci P. *Mycielſkiemu* Staroście *Lubiatowſkiemu* Pułkownikowi Regimentu Buławy Wielkiey W. X. Litt: łaſkawie temi czaſy konferować raczył. A zaś na dniu 21.tego mieſiąca dał Przywiley na Szambelanią Imci P. *Staniſławowi Alexandrowiczowi* Podkomorzycowi Lidzkiemu; który Kawaler zaſzczycony tym Urzędem wyieżdża do Cudzych Kraiów. Imć Pan *Granowſki* Woiewoda *Rawſki*, po kilkodniowey chorobie, SS. Sakramentami, w drogę wieczności opatrzony; odebrawſzy od Imci Xiędza *Nuncyuſza* Stolicy Apoſtolſkiey, z przyłączeniem Odpuſtu Zupełnego, *Papieſkie Błogoſławieńſtwo* : w przeſzły

[C]zwartek zrana w tym Stołecznym Mieście z tym się pożegnał światem; którego śmierć tuteysze dzwony od kilku już dni ogłaszaią.

Z WŁOCH.

Z Rzymu dnia 5. Marca.

W podziemnym lochu na gruncie należącym do Familii *Dominici*, za Kościołem *Swiętego Sebastyana*, znaleziono trunę niewielką marmurową okrągławą, z wiekiem ołowianym; na którey wierzchu naczynie było z iednakowegoż marmuru wyrobione, a na bokach dwoie dzieci trzymaiących kartę, z tym napisem literami starodawnemi Rzymskiemi: *Serviliæ S. V. M. Pherusæ conjugi incomparabili, M. Servilius Tuanus fecit; quæ mecum vixit A. XXXI.* Ieden Ogrodnik będący w pobliskiey winnicy na robocie, domyślił się zdiąć gwałtem wieko ołowiane z pomienioney truny, które znalazł napełnione likworem wonnym. Część wielka tego likworu za otworzeniem nieostróżnym wylała się wonnością wdzięczną napełniwszy powietrze; resztę zaś pilnie zebrano, ktory ma zapach *Essencyi Bergamotskiey.* Iuż go użyto skutecznie kilkakroć, na leczenie ran. Podług mniemania ludzi uczonych, truna ta iest zagrzebiona z ciałem namienioney *Serwilii*, przed narodzeniem ieszcze Chrystusowym.

Z Rzymu d. 20. Marca.

Po Kardynale *Cavalchini* wiele pozostało *Beneficiów*; gdyż w samych Stanach Króla *Sardyńskiego* trzymał 7. Opactw. Zostało też po nim gotowych pieniędzy 200,000. Szkudow. Pogrzeb iego całe był wspaniały; na którym był przytomny Xiąże *de Cumberland.*

Z Wenecyi d. 20. Marca.

Rzecz-pospolita nasza (iako wieść iest powszechna) ma nowego mianować Admirała i dać pod iego Kommendę Flottę od 20. Okrętów; około których przymnażania pracuią tu dniem i nocą. Z początku sądziliśmy, że takowe uzbroienie ma za cel szczególny ubespieczenie handlu Narodowego; ale gdy dzisiay widziem, że i twierdze na wyspie *Corfou* naprawuią i umacniaią, przesyłaiąc tam znaczną liczbę broni i różnych woiennych rynsztunkow; obawiać się zaczynamy, aby woienny pożar aż do naszego konta niezabłąkał się. Bo nie czemu innemu przypisać można, tylko boiaźni bliskiey woyny, tak pilne przy-

gotowania, iakie czynią we wszytkich prawie *Włoskich* kraiach. Miedzy innemi, Dwór *Turyński* zakładać każe wielkie Szpichrze w *Piemoncie*; tudzież iak naypilniey naprawować twierdzę *Alexandryiską* i *Tortońską*; około czego kilka tysięcy ludzi pracuie.

Z Neapolu d. 18. Marca.

Wieść się rozchodzi, że Kardynał *Orsini* Minister Dworu naszego u *Stolicy Apostolskiey*, ma być odwołany nazad, na Urząd Wielkiego Iałmużnika I. K. Mci. Iego zaś mieysce ma zastąpić w *Rzymie* Margrabia *Fogliani* Wicerey *Sycyliyski*; Xiąże zaś *d'AlianoColonna* Syn wielkiegoKoniuszego Królewskiego, ma być na mieyscu ostatniego Wicereiem w *Sycylii*. Głucho tu teraz o rozruchach w *Palermie*; to iednak pewna, że Margrabia *Fogliani* ieszcze się tam nieukazał, ale bawi się dotąd w *Messynie*.

Z HISZPANII.

Z Madrytu dnia 20. Marca.

Naywiększe wesela, srogi smutek zwykł na tym świecie przerywać. Przez wiek cały i więcey, Korona nasza *Hiszpańska*, w Xiażętach *Asturyi* na tenże Tron Następnikach, potomstwa niewidząc; przecie w tych leciech tego się szczęścia była doczekała. *Ludwika* *Marya* Xiężniczka *Parmeńska*, Xiężna *Asturyi* Roku 1771. dnia 19. Września, szczęśliwie Syna powiła. Radość Narodu tym większa była, że ten nowo narodzony Xiąże początek dał ugodzie dawno pożądaney między *Stolicą Apostolską* i Dworami *Burbońskiemi*, oraz obietnicy wrócenia Kraiów teyże *Stolicy Apostolskiey* dawniey odiętych. *Oyciec Swięty* poświęcone od siebie pieluchy dla młodego Xiążęcia uroczystym poselstwem z *Rzymu* nie dawno przysłał; Sam mu był Oycem Chrzesnym; Imiena zaś na Chrzcie Swiętym nadane były *Karola*, *Klemensa* i *Antoniego Padewskiego*. Z tych przyczyn *Madryt* i *Rzym* uroczyste po Kościołach dzięki Naywyższemu oddaiąc, kosztownemi ogniami z wielką wspaniałością całe pałały, a szczęście nasze trwałe i długie nam obiecywały. A oto, pośrzod samego prawie tak wielkiego wesela, podobało się nigdy niedościgłym, zawsze iednak świętym i sprawiedliwym wyrokom Boskim, trzecioletniego *Infanta* naszego z tego świata zebrać; a nas wszystkich po tak wielkiey radości, w gorzkim nader smutku pogrążyć.

Trudno wymówić w iak wielkim żalu cała Familia Królewska, naybarziey zaś Król Imść i Xiężna Ieymość *Asturyi* zostaie. Naymłodszy z Stryiów zmarłego *Infanta*, Xiąże *Franciszek Xawery*, umyślu swego statek i wspaniałość, w tym tak wielkim dotknięciu ręki Boskiey, naymocniey utrzymuiąc; oraz całą Familią cieszyć nieprzestaie.

Z NIEMIEC.

Z Wiednia dnia 16. Marca.

Margrabia *de Montharry* otrzymał *Diploma*, którym iest wyniesiony na godność Xiążęcia *Imperii*. Syn iedyny Xiążęcia *de Kaunitz* pięcioletni, umarł tu dnia wczorayszego. Listy z *Parmy* donoszą nam, że dnia 4 tego miesiąca o trzech kwadransach po godzinie szóstey zrana, doznano tam trzęsienia ziemie, z podziemnym hukiem do grzmotu podobnym; które blisko 6. minut trwało: ale krom obalenia kilku kominów, żadney przecie większey nieuczyniło szkody.

Z ROSSYI.

Z Petersburga d. 25. Lutego.

Wesele Xiążęcia *Kurlandzkiego* z Xiężniczką *Issupów* odprawiło się u Dworu tuteyszego wraz za powrotem pomienionego Xiążęcia z *Nitawy*. Wielki Xiąże *Rossyiski* obdarzył Orderem *Swiętey Anny* Syna Xiążęcia *Heraklusza*, który po dwuletnim przemieszkaniu swoim w tey Stolicy wybiera się z powrótem do swey Oyczyzny.

Z Petersburga d. 1. Marca.

Imperatorowa Ieymość z Wielkim Xiążęciem *Rossyiskim* i Xiężną Małżonką iego, powróciła w Piątek przeszły z *Carskoy - Sioło* do tey Stolicy. Generałowie *Ungern*, i *Potemkin*, tudzież wielu innych Officyerów Generalnych tak z Woyska Generała Hrabi *de Romanzow*, iako też z pod Kommendy Xiążęcia *Dołgoruki* przybyli tu. Na radzie Dworskiey Woienney postanowiono, pod czas tego-roczney woienney wyprawy dobywać *Oczakowa*; przetoż Artyleryi dano rozkaz, aby co prędzey wysyłała do Woysk zostaiących pod rządem Xiążęcia *Dołgoruki*, armaty do szturmowania tego mieysca potrzebne. Kapitan *Kinsbergen* rodem z *Hollandyi*; który już w wielu zdarzonych okolicznościach dał znaczne męstwa swego dowody powrocić ma na nowo do Flotty na *Morzu czarnym*; tudzież ma rozkaz, aby w oblężeniu *Oczakowa* znaydował się.

Num: 33.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY.

W SOBOTĘ DNIA 23. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Marschfield z Nowey Anglii dnia 3. Lutego. Poſtępek Obywatelów Miaſta *Boſton*, z przyſłaną ſobie od Kompanii Indyiſki *Herbatą*, wprawił nas w trwogę. Z tey okoliczności, Obywatele tuteyſi zgromadzili ſię na Radę dnia 31. przeſzłego mieſiąca; na którey obrali z pomiedzy ſiebie 7 Kommiſſarzow, wyznaczywſzy im za Prezydenta Pana *Nathaniel Ray-Thomas*; ci zaś w pół-godziny, radzie powſzechney odnieśli naſtępuiący ułożony od ſiebie wyrok;

My Obywatele Miaſta *Marschfield*, wzieliśmy na uwagę gwałtowność poſtępkow nieprawnych przedſięwziętych w Mieście *Boſton*; gdzie *Herbata* od Towarzyſtwa *Indyiſkiego* przyſłana, nietylko nie ieſt przyięta, ale też wrzucona ieſt w Morze. Tę gwałtowność, ieśli nie na zgubę wolności, tedy przynaymniey na uſzczerbek dóbr naſzych zmierzaiącą bydź ſądzim. Poczuwamy ſię więc do tey nieuchronney powinności, abyśmy z naſzey ſtrony iawnie wyrzekli ſię owych nieprawnych poſtępkow, iako żadnego w nich uczeſtnictwa niemaiący: a na ten koniec ułożyliśmy naſtępuiące poſtanowienia:

1. Ze my Obywatele Miaſta tuteyſzego, iako dotąd byliśmy, tak odtąd na zawſze będziemy dobremi i wiernemi poddanemi *Ierzego III.* Króla i Pana naſzego; że będziemy wiernie pełnić i wykonywać wſzytkie dobre i zbawienne prawa, tak te, które ſą uczynione dawniey, iako i te, które odtąd poſtanowione będą od Prawodawczey władzy, którey i my człon-

kami ieſteśmy; będziemy oraz bronić i utrzymywać wſzelkiemi ſiłami, ſpoſobami i śrzodkami prawnemi, naſzych wolności i przywileiów, przeciw wſzelkim napaściom nieprzyiacioł, tak poſtronnych iako i domowych.

2. Że poſtępki oſtatnią razą przedſięwzięte w Mieście *Boſton*, przez zabranie i zepſucie *Herbaty* należącey do Towarzyſtwa Kupieckiego *Indyi Wschodnich*, uznaiemy za nieprawne, nieſprawiedliwe, i złe ſkutki za ſobą wiodące.

3. Że z tey przyczyny, ninieyſzym rozrządzeniem zlecamy i nakazuiemy P. *Abiia White* Zaſtępcy tego Miaſta w Parlamencie, aby niezaniedbywał żadnych przemyſłów i ſpoſobów, do wywiadywania ſię o ſprawcach pomienionych nieprzyzwoitości, dla oſkarżenia ich przed Zwierzchnością: Aby ieśli ſię pokaże na którego z Obywatelów naſzych, iż ſię przykładał iakimkolwiek ſpoſobem do tego, co ſię ſtało *w Boſton*, albo ieśli z tey przyczyny *Towarzyſtwo Indyiſkie* domagać ſię będzie nadgrody ſzkód ſobie poczynionych, niebyli do tego pociągani ani Obywatele Oſady *Moſſochuſets-bay* w powſzechności, ani Obywatele Miaſta *Marshfield* w ſzczególności; lecz aby każdy oſobiście za ſiebie odpowiadał, pokutował i płacił. Przetoż Zaſtępca naſz domagać ſię będzie od Parlamentu, żeby prawa tey Oſady ocalone były, a przeſtępcy przyzwoite odnieśli karanie.

Z Konſtantynopola dnia 3. Lutego. Nowy Ceſarz różne w znacznieyſzych godnościach odmiany, iakich więcey ieſzcze ſpodziewać ſię nam każą. *Kerim Beia* z godności *Szyaux-Baſzy*, to ieſt Przełożonego nad wyzwoleńcami *Porty* złożył niemianuiąc go na żadną inną doſtoyność, a na iego mieyſce wyniosł *Tschelebi-Mehemeta Effendi* dozorcę ſpraw *Wezyra Wielkiego*. Tegoż ſamego nazaiutrz mianował na doſtoyność *Kyaia-Bey* to ieſt Generała Lieutenanta *Ianczarſkiego* na mieyſce *Huſain Agi*; kazawſzy mu zdać urząd *Szyaux-Baſzy*, *Artyzfad-Omer Effendemu* dotąd Podſkarbiemu wielkiemu. *Iraim-Kiaya*, który był w wielkich łaſkach u Niebożczyka Ceſarza, będąc od niego wzywanym do rad taiemnieyſzych, oddalony ieſt od Dworu; a urząd iego *Nischangi* to ieſt pieczętarza, oddany ieſt *Amedgi-Abdullach-Effendemu*, ktory przed 15. lat był na Urzę-

dzie *Reis-Effendi*, czyli Miniſtra w ſprawach zagranicznych. Przeſzły Generał Lieutant *Ianczarow* i dawnieyſzy Pieczętarz wzięci ſą w areſzt; przełożony nad wyzwoleńcami, i Podſkarbi dawnieyſi na wygnanie zaſłani ſą. Lekarz zmarłego *Sułtana* odprawiony, Sekretarz *Kislar - Agi*, mianowany ieſt Dozorcą budowy powſzechney.

Zona *Mouſſon Oglou* dziſieyſzego Wielkiego Wezyra, Sioſtra Matki Ceſarſkiey naywięcey może u Ceſarza; zatym *Tschelebi-Effendi* iey zaleceniu winien tak prędkie wywyżſzenie ſwoie. Spodziewamy ſię zatym, że i Męża ſwego *Mouſſon Oglou* doſkonale Ceſarzowi zalecić i w łasce iego utrzymać potrafi.

Z Lizbony dnia 26. Lutego. Kapitan *van Dych*, który miał ſobie polecone od Dworu naſzego dotarcie ułożenia pokoiu z Ceſarzem *Marokańſkim*, umarł w *Affryce* wprzód nim mogł poleconą ſobie ſprawę do ſkutku przywieść. Konſul naſz tam mieſzkaiący, iego mieyſce zręcznie zaſtąpić umiał i przymierze pokoiu uczynił, z tym więkſzym dla *Portugalii* pożytkiem, iż przezeń upewniona ieſt dla niey żegluga i ſprawiona łacność ſprowadzenia z *Barbaryi* bydła i zboża wedle potrzeby.

Z Petersburga dnia 1. Marca. Mocno ſię teraz zawiiaią w naſzym Kraiu około przywiedzenia ſił Morſkich do iak naylepſzego Stanu. Okręty woienne dawnieyſze naprawuią, i wyſtawuią 3. nowe, które w Maiu iuż maią być ſpuſzczone na Morze. Dla poſpiechu w robocie wielu Cieślów i różnych potrzebnych Rzemieślników poprzyimowano. Nad to ieſzcze niektóre Oſoby partykularne (którym koſzt ma być wrocony od *Gubernium*) wyſtawuią Okręt nowy ieden od 60. Fregatę iedną od 25. armat, i kilka Batów płaſkich. *W nowogrodzie* zakładaią nowe Warſtaty na robienie płocien do żaglów potrzebnych.

Z Wenecyi dnia 14. Marca. Za dni kilka maią być ſpuſzczone na wodę dwa Okręty od 80. armat; a po mieſiącu drugie dwa podobneyże wielkości, z innemi pomnieyſzemi woiennemi okrętami. Wkrótce potym wyprawione być maią wſzyt-

kie razem do Wschodnich Kraiów; gdzie Rzecz-pospolita naſza chce iak naylepiey ubespieczyć żeglugę i handel Poddanych swoich.

Z Kopenhagi dnia 14. Marca. Król Imć przyiąć raczył Rektorſtwo Akademii w *Kiel* będącey, a to na usilną prozbę teyże Akademii; która przed traktatem, miała za Rektora, Wielkiego Xiążęcia *Roſsyi*.

Z Hagi dnia 24. Marca. Stany Generalne, Hrabię *Reinharda Karola de Heyden*, iednego z pierwſzych Panow Prowincyi *Utrechtſkich*, Chambellana Xiążęcia *Stadthoudera*, mianowały Posłem swym extraordynaryinym do Dworu *Berlińſkiego*, na mieysce zmarłego Hrabi *de Verelſt*.

Z Wiednia dnia 27. Marca. Oſtatnie wieści z *Konſtantynopola* donoſzą nam, że po wielu innych zaſzłych tam odmianach, co do różnych Urzędow *Porty*, *Mehemet Molla Mufty* złożony też ieſt z urzędu swego, i zasłany do pewney swey Wioſki; na iego zaś mieysce wyniesiony ieſt: Mąż Sędziwy, znacznie iuż podeſzły w leciech *Durrizadé* imieniem, który iuż po dwakroć był *Muftym* i wielką ma dla siebie u ludu powagę. Ma on trzech Synow i wielką liczbę Krewnych, ktorzy wſzyscy prawie znakomite tam posiadaią Urzędy. Wnieść z tąd można, że wkrótce będzie w łasce u nowego *Sultana*, i wiele będzie miał powagi w Radzie we wſzytkich naywiękſzey wagi sprawach. *Sultan* Wielki wysłał w tych dniach do obozu 400. koni pieniędzmi ładownych, dla Woyſk swoich.

Z Frankfortu d. 31. Marca. Dzień dziſieyſzy stał się dniem smutku i żalu dla Dworu *de Heſſe-Darmſtadt*. Xiężna Ieymość Landgrabina Panuiąca *Henrietta*, *Kryſtyna*, *Karolina*, *Ludwika*, Corka Xiążęcia *de Zwey-bruck Chryſtyana III.* narodzona dnia 9. Marca Roku 1721. piſząc liſt do Wielkiey Xiężny *Roſſyiſkiey* Córki swoiey, umarła nagle. Ledwo można było poſtrzedz kiedy śmiertelnie słabieć zaczeła, i wkrótkim nader czasie bez żadnego ratunku skonała. Całe Land-grabſtwo w cięſzkim pogrążone ieſt smutku po tey Xżnie, godney powſzechnego całey *Europy* żalu; którey, dla znakomitych cnot swoich, była podziwieniem.